

Doğu Akdeniz
Üniversitesi
"Erdem, Bilgi, Gelişim"

PDRAM 1979

Cinsellikle İlgili Bazı Kavramlar

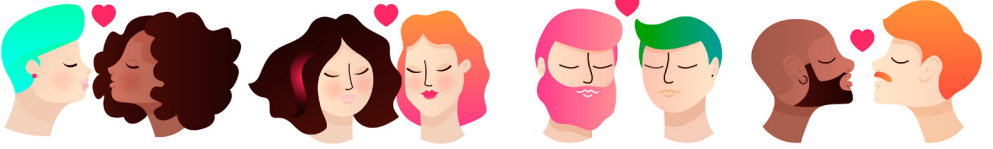

Cinsellik ile ilgili kullanılan birçok terim vardır. Bu broşürde sık kullanılan ve bilinmesi gereken bazı kavramlara yer verilmiştir.

Cinsiyet (Seks) ve Cinsel Kimlik: Cinsiyet, kişinin sahip olduğu biyolojik özelliklere göre erkek veya kadın olma durumudur. Cinsel kimlik ise kişinin kendini nasıl hissettiği ile alakalı olup, kendini kadın veya erkek olarak tanımlamasıdır. Biyolojik cinsiyet ile cinsel kimlik her zaman örtüşmeyebilir.

Cinsel Yönelim: Cinsel yönelim, kişilerin hissettikleri cinsel çekim/arzudur ve hangi cinsiyetin veya özelliğın kişiye cezbettiğine göre sınıflandırılır.

1. Aseksüel: Cinsel duygu, arzu, ilgi veya herhangi bir cinsel yönelimi

olmayan kişiler aseksüel olarak tanımlanır.

- 2. Heteroseksüel:** Bireyin, cinsel yaşamını karşı cinsten başka bir birey veya bireyler ile yaşamaya yönelimli olmasıdır.
- 3. Homoseksüel:** Bireyin, cinsel yaşamını aynı cinsten başka bir birey veya bireyler ile yaşamaya yönelimli olmasıdır.
- 4. Biseksüel:** Hem kendi cinsiyetinden hem de karşı cinsiyetten bir birey veya bireyler ile cinsel ilişkiye giren kişileri tanımlamakta kullanılan bir kavramdır.

Cinsel Davranış: Bireylerin cinsiyet, cinsel kimlik ve yönelimlerini dışa yansıtma şekillerine cinsel davranış denir. Kişiler cinsel davranışlarını iki yönde yansıtır; oldukları/hissettikleri gibi veya dışa göstermeyi tercih ettikleri (rol yapan) şekilde. Eğer bir birey bulunduğu bedenden, cinsel kimliğinden veya yöneliminden mutlu ise, genellikle kişi “olduğu gibi” bir cinsel davranış sergileyecektir. Ancak cinsiyetinin, cinsel kimliğinin veya

yöneliminin zıttı yönünde davranıyorsa bu kişi “rol yapan” şekilde cinsel davranış sergiliyor demektir. Bireyin rol yapması bazen cinsiyet, cinsel kimlik ve/veya cinsel yönelimden doğan bir memnuniyetsizlikten, bazen ise herhangi bir memnuniyetsizlik olmadan sadece kişinin o yönde davranmak istemesinden kaynaklanabilir. Cinsel davranışlar birçok farklı şekillerde dışa yansıtılabilir; bunlardan bazıları, konuşma şekli, cinsel ilgi gösteren davranışlar (örn: Öpmek, dokunmak, sarılmak vb.), giyiniş şekli ve benzeri yöntemlerdir. İnsanların içinde bulunduğu kültürel/toplumsal yapı, din ve ahlak anlayışı da bireylerin cinsel davranışına etki etmektedir.

Bekaret: Bekaret kavramı daha önce hiç cinsel birleşme yaşamamış olma durumunu tanımlar. Cinsel ilişki yaşamamış erkeklere bakir, kadınlara ise bakire denir. Erkeklerde bekaret fiziksel olarak anlaşılamaz. Kadınlarda kıızlık zarı (himen) diye bilinen vajına girişinden yaklaşık 1 cm içeride bulunan ince bir deri bulunmaktadır. Bu derinin ortasında vajinal salgıların ve adet kanının dışarı çıkması için küçük açıklıklar bulunmaktadır. Kıızlık zarının şekli, esnekliği ve kalınlığı kişiye göre farklılık gösterir. Bazı kadınlarda ilk cinsel ilişki sırasında kanama yapmayacak kadar ince ve elastik olabilirken, bazen de cinsel ilişkiyi engelleyecek kadar kalın olabilir. Bakireliğin kanıtı illaki bazı toplumlarda inanıldığı gibi, ilk cinsel ilişkiden sonra kadında oluşan vajinal kanama değildir. Birçok kadında bu kanama görülmeyebilir. Ayrıca, kıızlık zarının olması hamile kalınmasına engel oluşurmaz. Spermiler kıızlık zarının ortasındaki boşluklardan içeri girebilir ve gebeliğe neden olabilir.

Mastürbasyon: Mastürbasyon, bireyin (kadın veya erkek) cinsel birleşme olmadan kendi kendine cinsel doyuma ulaşmak için yaptığı davranıştır. Mastürbasyon yapmanın hiçbir fiziksel kötü etkisi yoktur, aksine rahatlamayı ve gevşemeyi sağlar. Toplum içinde söylenen “sivilce yapar”, “gözleriniz kör olur”, “ileride çoçuğunuz olmaz”, “kadınlarda adet düzenini bozar” veya “erkeklerde ileride sertleşme sorunu yaratır” gibi söylentilerin ve buna benzer bilgilerin bilimsel kanıtı yoktur.

Ereksiyon: Erkeklerde cinsel uyarılma nedeniyle penisin sertleşmesi ve büyümesine ereksiyon denir.

Sperm/Meni: Sperm, erkeklerin testislerinde oluşan ve kadının yumurtası ile birleşerek üremeyi sağlamakla görevli hücrelerdir. Spermiler genellikle cinsel uyarılma esnasında beyazımsı ve yoğun bir sıvı şeklinde penisten dışarıya atılır, bu sıvıya ise meni adı verilir.

Orgazm: Cinsel uyarılmanın yoğun olduğu anlarda kas kasılmaları, kalp atışının ve nefes alışının hızlanması ile gerçekleşen cinsel hazzın doruğa ulaşma anı orgazm olarak tanımlanır.

Cinsel Olarak Sağlıklı Birey: Cinsel sağlık yalnızca cinsel hastalık, sakatlık veya cinsel bozukluklardan yoksun olma durumu değildir. Cinsel olarak sağlıklı olan bir birey “cinsellikle ilişkin olarak fiziksel, duygusal, zihinsel ve sosyal refaha” sahip olan kişidir (World Health Organization, 2006).

Cinsel Olarak Sağlıklı Toplum: Cinsellikle ilgili önyargıları, tabuları ve ayrımcılığı yok etmiş, toplum içindeki kişilerin cinsel yaşam ve haklarına saygı gösteren, kısacası eğitim, hukuk, sağlık, kültür, ekonomik ve siyasi alanlarda kişilerin cinsel refahlarını sağlayan ve koruyan bir yapıya sahip toplumlar cinsel olarak sağlıklı toplumlardır.

Doğu Akdeniz Üniversitesi

Psikolojik Danışmanlık Rehberlik ve Araştırma Merkezi (DAÜ-PDRAM)

Tel: +90 (392) 630 2251
Faks: +90 (392) 630 2475/2254
E-mail: counsel.pdram@emu.edu.tr
Web: <http://pdram.emu.edu.tr>

Adres: Doğu Akdeniz Üniversitesi
Kuzey Kampüsü, Sağlık Merkezi Binası
Zemin Katı, Gazimağusa, Kuzey Kıbrıs